

De teen des aanstoots (of: hoe de krant voor uw zaak te winnen)

Johan van Doesburg

In de Gelderlander van 9 april 2003 stond in het katern 'Wel en Wee', een bijlage over gezondheid en alles wat daar mee samenhangt, een artikel van mevrouw Elisabeth Post met als intrigerende kop 'Tenen laten zien wie je bent'. De inhoud van het stuk heb ik, om maar eens in dezelfde beeldspraak te blijven, met kromme tenen zitten lezen. In het gebodene laat men de heer Cor van der Horst uit Arnhem, die zichzelf docent(!) tenen lezen noemt, uitgebreid aan het woord over deze vorm van lichaamslectuur. De grondlegger hiervan, Imre Somogyi uit Hilversum, zou de relatie tussen de tenen en persoonlijkheid ontdekt hebben.

Volgens hem is het als volgt: de grote teen staat voor communicatieve vaardigheden. Hoe groter de teen, des te meer de eigenaar praat. In het bedrijfsleven zou men hier op moeten letten, bijvoorbeeld bij het aannemen van een vertegenwoordiger. Natuurlijk nooit een secretaresse met zo'n teen aannemen, die kan nog geen vijf minuten stil zijn! De kleine teen is de liefdesteen, de teen ernaast de sex-teen (sic!). Naar verluidt zou Somogyi uitgebreid onderzoek hebben gepleegd op de Wallen, waar de acteurs in seksshows tenslotte seks kunnen hebben om de seks alleen. Dus moest hun liefdesteen los kunnen staan van de seks-teen. Dit is weer eens iets anders dan laboratoriumomstandigheden.

Van der Horst orakelt nog een paar kolommen verder, waarbij hij geen enkel middel schuwt om zijn gelijk te halen, sterker nog, hij grossiert in analyses. Wel waarschuwt hij zijn cursisten om vooral geen negatief oordeel te vellen: "Hou het positief en simpel. Iemand stelt zich wel kwetsbaar op en het is de bedoeling dat je helpt. Maar ga niet interpreteren en diep op de problemen in. Daar zijn therapeuten voor." Zo, hiermee is onze Arnhemmer mooi van zijn verantwoording af. Wel zeggen dat iemand niet deugt, maar hen vervolgens met een kluitje in het riet sturen. Zo lust ik er nog wel een. Overigens bestaan de meeste cursisten uit vrouwen. Waarom dit zo is wordt er niet bij verteld. In Sneek onderwees hij onlangs twee pedicures, een voetreflexologe, een shiatsu-masseuse en een sportmasseuse de beginselen van het tenen lezen. De dames in kwestie werd onder andere het volgende wijsgemaakt: een blokvormi-

ge teen staat voor onbuigzaamheid; deze vorm zou veel bij boeren voorkomen. Een teen die naar boven wijst is een droomteen, deze wordt veel gezien bij therapeuten, journalisten en psychologen (Suske en Wiske hebben ze overigens ook). Krijgt u al oprispingen? Er komt geen einde aan zijn volslagen uit de lucht gegrepen beweringen en Elisabeth Post, die blijkbaar alles voor zoete koek aanneemt, uit geen woord van kritiek. Uiteraard heb ik dit als kritisch krantenlezer en toegewijd lid van de VtdK niet op mij laten zitten. Direct heb ik een e-mail (lang leve de moderne tijd) naar de auteur gezonden om mijn ongenoegen te uiten. Graag wil ik u deelgenoot maken van mijn grieven; het schrijven luidde als volgt:

Geachte mevrouw Post,

Met stijgende verbazing en groeiende ergernis heb ik het stuk over de 'tenenlezers' gelezen. Het is toch werkelijk onvoorstelbaar dat een dergelijk verhaal als serieuze kost aan de lezers voorgeschoteld wordt. De persoon in kwestie, Cor van der Horst, heeft alle gelegenheid om zijn semi-wetenschappelijke prietpraat aan de man te brengen. De workshops die hij geeft (aan een shiatsu-masseuse en een voetreflexologe, beiden ook al werkzaam in het randgebied van dubieuze 'medische' praktijken, hij bevindt zich dus in goed gezelschap) zijn gespeend van werkelijk iedere grondslag. Alsof dat niet genoeg is geeft hij voorbeelden waaruit zijn gelijk zou blijken, maar dit zijn dan ook werkelijk dusdanige gemeenplaatsen dat zij op iedereen toepasbaar zijn. Zo zouden mensen met eelt boven op de teen een probleem hebben

- ja natuurlijk, hun schoenen zijn te klein !
In mijn ogen is het werkelijk onbestaanbaar dat deze zogeheten therapeut het aandurft om een verband te leggen tussen de vorm van de tenen en bepaalde karaktereigenschappen. In de negentiende eeuw dacht men door middel van schedelmeting en gelaatsuitdrukking te kunnen bepalen wat de eigenschappen van een persoon waren. De nazi's wisten overigens ook wel raad met dit soort praktijken, zij meenden eveneens aan de hand van fysieke kenmerken onderscheid in mensen te kunnen maken. (zijn er soms ook Arische tenen en Untertenen?) Waartoe dit geleid heeft mag bekend verondersteld worden. Dit kwam natuurlijk doordat men destijds nog nooit van genen had gehoord, zodat het verband tussen geestelijke gesteldheid en lichamelijke symptomen voor waar werd gehouden.

Gezien het bovenstaande rest de weldenkende mens niets anders dan Van der Horst onder de pseudo-wetenschappers te scharen, samen met sterrenwichelaars, kruidenvrouwtjes, acupuncturisten, aromatherapeuten en aanverwante kwakzalvers.

Het kwalijkste van het hele verhaal vind ik nog dat Van der Horst alle gelegenheid krijgt om zijn ongefundeerde beweringen te ventileren, zonder ook maar één kritische voetnoot van de schrijver!

De journalistiek, die geacht wordt de onpartijdige waakhond van de maatschappij te zijn, laat zich op beschamende wijze voor het karretje van Van der Horst spannen. Driewerf foei!

Ik hoop dat u nu wakker geschud bent en in het vervolg uw verslaggevende taak serieus neemt. Zonder te overdrijven kan ik u zeggen dat ik het artikel als zeer onbenullig en als een belediging voor de intelligentie van de lezers beschouw.

*Met gereserveerde groet,
Johan van Doesburg*

Uiteraard koesterde ik de stille hoop dat de krantenredactie, na tot inkeer gekomen te zijn, handenwringend en met het schaamrood op de

kaken bij mij op de stoep zou staan, met de mededeling dat zij zich op afschuwelijke wijze had laten misbruiken door Van der Horst en zijn metgezellen. Tevens zou men voortaan wel uitkijken nog eens met open ogen in zulke mooie verhalen te trappen, *de Gelderlander* is tenslotte een Serieus Dagblad, we komen toch ook niet met verhalen over buitenaardse wezens, alleen maar omdat iemand zegt ze gezien te hebben!

Helaas, zoals al te vaak bleek ook deze hoop ijdel. Het enige wat gebeurde, was een redactioneel commentaar op mijn reactie in de rubriek 'Tussen de regels' van zaterdag 12 april, waarin wordt ingegaan op vragen en opmerkingen van de lezers. Na een korte samenvatting van mijn e-mail schrijft men het volgende: "Verhalen in de bijlage 'Wel en wee' zijn uiteenlopend van aard. Er staan serieuze verhalen in, waarmee de redactie informatie geeft over de nieuwe medische ontwikkelingen. Ook bijdragen uit het 'schemergebied' op het medische terrein maken een kans. In die laatste categorie valt de bijdrage over tenen. Ook zo'n verhaal wordt door veel lezers gewaardeerd, blijkt uit de vele reacties."

Let op, nu komt het klapstuk: "Publicatie door deze krant is geen krant is geen keurmerk voor de geloofwaardigheid van de in zo'n verhaal beleden theorie. Het is aan de lezer te bepalen hoeveel waarde hij er aan hecht. En voor menigeen blijkt er meer te zijn tussen hemel en aarde dan de gevestigde medische praktijk". Hiermee geeft de krant zichzelf dus een vrijbrief voor het publiceren van verhalen waarvan de bron op zijn minst discutabel te noemen is. Toch brandt men zich niet de vingers aan deze manier van verslaggeven bij de politieke redactie, men zou eeuwige hoon over zich afroepen bij het raadplegen van een astroloog voor de verkiezingsuitslag. Waarschijnlijk hebben de journalisten in Den Haag wel een goede neus, maar niet de juiste tenen voor het nieuws. ●